

ETK/Matleena Pulla

12.9.2024

Tulorekisteriyksikkö, Verohallinto

Lausuntopyyntönne koskien tulorekisterin kehittämissuunnitelmaa vuosille 2025–2028

Tulorekisteriyksikkö on lähettänyt tulorekisterin sidosryhmien nimeämille verkoston edustajille ja yhteistyöryhmälle lausuntopyynnön tulorekisterin kehittämissuunnitelmasta vuosille 2025–2028. Työeläkevakuuttajat TELA ry ja Eläketurvakeskus yhdessä edustavat työeläketoimialaa tulorekisterin sidosryhmäyhteistyössä. Tässä lausunnossa esitämme työeläkealan huomiot lausuttavana olevaan asiakirjaan.

Kehittämissuunnitelman mukaan Tulorekisteriyksikkö tekee parhaillaan yksityiskohtaisempaa suunnitelmaa toimintamenosäästöjen kohdentamiseksi. Työeläkealan näkemyksen mukaan säästöjä ei voida kohdentaa tulotietojärjestelmän saatavuuteen vaarantamatta sidosryhmien toimintaa. Nykytilassa työeläkeala saa palkkatiedot ainoastaan tulorekisteristä ja niitä haetaan useita kertoja päivässä. Tulevaisuudessa työeläkealan prosessien kehittyessä reaaliaikaisuus sekä tietojen ajantasaisuus ja saatavuus vaatimukset korostuvat entisestään. Tietojen täsmäyttämiseen tarkoitettut raportit tulee myös olla käytettävissä tiedon tuottajan tarvitsemassa aikataulussa. Lisäksi on hyvä huomioida, että tiedon tuottamiseen kohdennetun tuen vähenemisellä voi olla merkittävä vaikutus tiedon laatuun. Työeläkealan, kuten muidenkin tiedonkäyttäjien päätöksentekoprosessien automatisoituessa, tietojen jatkuvan saatavuuden ja laadun merkitys korostuu entisestään. Tästä syystä säästöjen kohdentamisella näihin voi olla laajoja yhteiskunnallisia haittoja. Sidosryhmiä tulisi kuulla Tulorekisteriyksikön suunnitelmasta toimintamenosäästöjen kohdentamisesta.

Kehittämissuunnitelma antaa ymmärtää, ettei ansioperusteen lisäämistä tulorekisterin etuustietosisältöön tulla kustannussyistä jatkoselvittämään suunnittelukaudella 2025–2028, ellei erillisrahoitusta saada. Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti digitalisaation kustannusvaikuttavuutta tulisi kuitenkin parantaa hyödyntämällä olemassa olevia kansallisia tietovarantoja ja hallitusohjelman tavoitteena on hyödyntää tulorekisterin tietoja entistä laajemmin.

Työeläkealan tavoitteena on korvata nykyinen palkattomina aikoina ilmoitettava kahdenvälinen etuustietoliikenne tulorekisterin etuustiedoilla, johon myös tulorekisterin jatkolaajennuskohde ansioperustetiedon lisäämisestä etuustietosisältöön liittyy. Työeläkeala tulee uudistamaan työeläkealan yhteiset vakuuttamisen ja eläkkeenlaskennan järjestelmänsä Vala-hankkeessa lähi-vuosina. Uudistus koskee myös nykyistä palkattomien aikojen etuustietoliikennettä ja tämä tulee aiheuttamaan kustannuksia etuustiedon tuottajille ja työeläkealalle. Kokonaiskustannustehokkuuden näkökulmasta järjestelmien

ETK/Matleena Pulla

12.9.2024

pakollisen teknisen uudistamisen lisäksi tulisi mielestämme tavoitella myös prosessin uudistamista siten, että etuustiedot ilmoitetaan vain kertaalleen tulorekisteriin.

Hallitusohjelman kirjausten sekä kustannusten näkökulmasta työeläkealan mielestä järkevintä olisi edistää ansioperusteen lisäämistä tulorekisterin etuustietosisältöön jo tehdyn selvityksen pohjalta. Eläketurvakeskus on myös valmis antamaan työhön tarvittavat resurssit, kuten aikaisemminkin.

Tulorekisterin tiedon laatuun panostaminen eri tavoin on tärkeää. Työeläkealan mielestä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista kohdistaa niukkoja resursseja mahdolliseen esiselvitykseen keskitetystä laadunvalvonnasta. Tulorekisteriyksikkö on jo selvittänyt asiaa keväällä 2022 sidosryhmille tehdyllä kyselyllä sekä keväällä 2023 kommentoitavana olleella kuvauksella rekisterinpitäjän toimenpiteistä tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi. Käsityksemme mukaan selvitysten tuloksena ei ole esitetty selkeää konkreettista muutosta nykytilaan. Sen sijaan on useaan kertaan todettu, että nykyisen toimivaltansa puitteissa Tulorekisteriyksikkö vastaa tietojen teknisestä tarkistamisesta, mutta viime kädessä oikeellisuudesta päättää tiedon käyttäjä omassa prosessissaan.

Jos taas keskitetty laadunvalvonta tarkoittaisi Tulorekisteriyksikön toimivallan kasvattamista nykyisestä muuhun kuin, mitä selvityksessä tietojen oikeellisuuden ja vastuiden uudelleen arvioinnin osalta on kuvattu, ei työeläkeala näe tätä kannatettavana tai realistisena kehityspolkuna. Ehdotamme, että ennen erillisrahoituksella tehtävän selvityskohteen valintaa arvioidaan keskitetyn laadunvalvonnan toteutettavuus kertaalleen jo tehtyjen selvitysten perusteella.

Eläketurvakeskus

Maarit Selin
johtaja

Sari Alanko
osastopäällikkö

Työeläkevakuuttajat TELA ry

Mikael Kulikoff
kehityspäällikkö